

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Lancicii E Societate Iesv Opvscvlorvm Spiritvalivm
Tomvs ...**

Łęczycki, Mikołaj

Antverpiae, 1650

Quæ tribulationes sint magis molestæ hominibus ingenuis. C. III.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78809](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78809)

Ephrem in quadam adhortatione ad pietatem ait: Bellum militum esse breue, sed Monachi pugnam donec erigret ad Dominum, semper durare. Quod verissimum est, si non de interna tantum pugna sit sermo, sed de externa quoque, quam homo homini lupus, iuxta vetus prouerbum, excitate solet.

CAPVT SECVNDVM.

Que tribulationes sint magis molestae hominibus ingenius?

17. **T**ertia veritas est: Cum multa sint genera tentationum & afflictionum huius vite, inter omnia grauiotes sunt, magisque molestae, quae vocantur persecutiones linguarum. Ideo S. Chrysaostomus, S. Iob plura, & grauiora passum esse martyria à maledicentia vxoris & amicorum, quam sint passi Martyres. Nescio, inquit, quomodo omnibus rebus amarum solent mordere maledicta. Et causam affert: quia alia mala tolerantem, multorum praecordia consolantur, in maledictionibus vero, etiam ipsa consolatio subducitur. Multi etiam ad laqueos consolarunt: fama opprobria non ferentes. Perit maxime enim cum primis est, inquit Iulianus Imperator, & ambitiosus affectus ille animi, & generosis mentibus acridus propterea inesse videtur, quod conuicio magis (vixit ut maxime sibi contraria) moueantur. Ideoq; eos, qui ea contra se faciunt, vehementius oderunt, quam qui seruum intentant ac vita sua insidias moluntur. Conuicio fortiter resistere, est facinus, mea sententia, nihilo deterius, quam Troiam expugnare, vel ingentem exercitum in fugam compellere. Quocirca S. Chryso- stomus ponderans illa verba Apostoli; Multum certamen afflictionum sustinistis, illud ait fuisse, quia omnes despuebant eos, contumelias afficiebant, deridebant, vituperabant, fatuos vocabant, ac insultatos, quod deserta patria viuendi formula, noua placita suscepissent. Quae quidem non parum valent ad commouendam animam, nisi fides profunde sit radicata. Nihil enim aequè mordet animam, ac improprium, nihil aequè labefacit mentem ac dicitia & conuicia: nam multi viri per conuicia sunt sepe subuersi. Quod toleratu adhuc difficilius est, si multi sint persecutores. Maiorem enim calamitatem inquit S. Chry- stostomus, & acerbiorum dolorem vultus à pluribus acceptum excitat. Ideo S. Chry- stostomus magis sentiebat amicorum exprobrationes & dicitia, quam corporis sui tantum miras, & multas calamitates, & omnium rerum iacturam. Vnde, ut ait alibi, Maxime lace- rabat, etiam non vis, sanè malorum, sed quia voces au- diebat amicorum, ei crimina per calumniam expro- brantur, quia tanquam in hominem impium, & ex- legem, tanquam in Dei hostem, & qui virtutem antea esset ementurus, calamitas illa incidisse videretur. Nec ita de corporis labe, ut is de nominis existimatione labo- rabat, non ambitione quidem vlla, siue quod ad vulgi opinionem vitam institueret, sed ea re potissimum, quia suis illis erumnis, plerisque offensis animaduertebat. Hinc

& Moyses volens placare Deum, populo suo iratum, ob adoratum idololatricè vitulum, in- famiè periculum, quod incurtus erat populus eius, representauit Deo tanquam magnum mo- tum ad ei parcendum: Cur, Domine, irasceris su- per riuum tuum contra populum tuum, quem eduxisti de terra Aegypti in fortitudine magna, & manu robusta: Ne queso, dicant Aegyptij, callide eduxit eos, ut interficeret in montibus, & deleret de terra. Quiescat ira tua, & esto placabilis super nequitiam populi tui &c. Placatusq; est Dominus ne faceret malum, quod locutus fuerat ad- uersus populum suum. Ideo etiam viri sancti non- nulli, magnam sentiebant hac in re difficulta- tem. Hinc S. Propheta Ieremias linguis aduer- sariorum exagitatus, maximè Sacerdotum, & vt ponderat S. Chryso- stomus, vir tantus, tamq; eximia virtute prae- ditus, hac tentatione non mediocriter commotus ac perturbatus exclamabat: Vix mihi, mater mea, quare me genuisti, virum rixae, virum discordia in vniuersa terra: omnes maledicunt mihi. Ita & Moyses, etli à Spiritu S. vocatus sit Vir mitis, minus supra omnes homines; tamen cum stare con- tra eum, & murmurarent, quod eis non pro- uideret carnes pro cibo, Deum orabat: Ob- scro vt interficias me, & inueniam gratiam in oculis tuis, ne tantis afficiar malis. Ingemiscens, inquit S. Chryso- stomus, & flens, vt homo, ostendebat natura- pasiones, quasi per ipsas argueretur. Sic ex perfectis quisque ingemiscit. Similiter & Habacuc dixit: Quare ostendisti mihi iniquitatem & laborem, videre praedam, & iniustitiam contra me, & factum est iudi- cium, & contradictio vehementior? Et S. Elias perse- cutione impiae Reginae exagitatus dicebat: Tolle Domine, queso, animam meam. Optans mori potius, quam illam pati. Et S. Paulus excitatà con- tra se in Asia seditione populi per Demetrium Argentarium Dianae, supra modum se grauatum fuisse, scribit: & supra virtutem, ita vt eum caderet etiam viuere: quia natura maluisset mori, quam tantas afflictiones pati: quae vsque adeo gra- ues illi erant, vt dixerit se in se mortis responsum habuisse. hoc est naturam & animum nil aliud praelagisse & expectasse, quam mortem, ni- Deus mirè succurrisset, & cor afflictum con- fortasset. Talibus persecutionibus etiam alij Sancti impetuntur. Nam, ut ait Apostolus, Om- nes, qui pie viuere volunt in Christo Iesu, persecu- sionem patientur. Et quidem talem saepe, quali impetebatur S. Chryso- stomus, sic eam descri- bens: Credite mihi, peiora sunt quae nunc patimur, his, quae Paulus perpeffus est. Eum illi lapidibus cadebant: sed nunc accidit, vt verbis, quae lapidibus difficiliora sunt, feriamur. Noui multos, non ita vulneribus dolen- tes, sicut verborum percussione: illam quidem plagam corpus excipit, istam anima. Quocirca S. Basiliius dans monita Chiloni discipulo, eumq; ad perseverandù in obsequio Dei instruens, primo loco id commendat: Primum itaq; Frater, fac ad- uersus omnigenam tentationem animum praemunitus, & obfirmes patientia. Cuiusmodi tandem tentationum generi-

h. i. in 2. Cor. 12. h. 1. ad pop. orat. 3. in Habentes eundem sp. fid. 18. 19. to 3. Ducei. in Carena apud Co- mitol. ad cap. 2. Iob. v. 11. 20. 21. 22. ep ad Chil.

Ero. 32. 19. ep. 4. ad Olymp. Ter. 15. 101. Nu. 12. 3. Nu. 11. 15. h. 4. de Iob. 10. 1. Hab. 1. 3. Reg. 19. 4. Act. 19. 28. 2. Cor. 1. 8. 9. 20. 2. Tim. 3. 12. h. 31. ad POP. 21. 22. ep ad Chil.

generibus is, qui fidelis est, probari, asselet: Nimirum per rerum vitia istius detrimentosam, nec simplicem iacturam, per delationes cuiusvis generis criminum aduersum te falsò concinnatorum, per inuiciorios & inobsequentes, per multiuariam obreclationem, persecutionemque. Quamdiu autem, & quam sepe illam patiantur pie viuētes, explicat S. Leo: Nunquam deest tribulatio persecutionis, si nunquam desit obseruancia pietatis. Ex quibus autem fontibus emanent persecutiones Sanctorum, dicam infra cap. 5.

f. 9. quadrag.

23. h. 29. in ep. Hebr.

ep. 9. c. 37.

f. 12. in Psal. 118.

de prou. c. 3. & 4. l. de remed.

Isai. 5. 6.

24. in Pl. 83.

Quod si quis non pariatur persecutiones, nō est bonum signum. Nam, ut ait S. Chrysostr. Si flagellat omnem filium, quem recipit, qui non flagellatur sine dubio non est in numero filiorum. Ideò S. Gregorius ait; Ego Abel esse non suspicor, qui Cain non habuerit. Et quod peius est, S. Ambrosius dicit: Fortasse cum persecutionem non patimur, tanquam condemnati habemur. Idem fuit sentus sine lumine fidei, Demetrii apud Senecam: Nihil mihi videtur infelicius eo, cui nihil unquam euenit aduersi. Et Seneca: Miserum te iudico, quod nunquam suscipi miser. Pœna peccati esse solet, non affligi. Cum vinea putatur abscissione frondium superfluarum, videtur fundere lachrymas, ex quibus in autumno botri excresecunt. Sic tribulatio prodest. Ideò Deus minatur populo suo: Dimittam vineam meam, & non putabitur, nec fodietur. Vnde S. Basilium in hunc locum. Pulchrè hanc similitudinem tractat S. Augustinus: Vna, inquit, pendet in vitibus & oliua in arboribus, huius enim duobus solent torcularia preparari. Et quamdiu pendunt in fructibus suis, libero aere perfruuntur, & nec vna vinum est, nec oliua oleum ante pressuram. Sic sunt homines, quos predestinavit Deus ante secula conformes fieri imagini Filij, qui precipue in Passione magnus botrus est expressus. Huiusmodi ergo homines, antequam accedant ad seruitutem Dei, fruuntur in hoc mundo tanquam delictiosa libertate, velut vna aut oliua pendentes. Sed quam diu dictum est: Fili accedens ad seruitutem Dei, sta in timore & prepara animam tuam ad tentationem, accedens quisque ad seruitutem Dei, ad torcularia se venisse agnoscat, tribulabitur, conteretur, comprimetur, non ut in hoc seculo pereat, sed ut in apothecas Dei infusetur.

25.

Ideò in Vita Patrum apud Rufinum, cum senex quidam frequenter infirmaretur corpore, & vno anno nulla eum contingeret valetudo, propterea sebat, & grauius sebat, dicens: Reliquisti me Domine, & noluisti me presenti hoc anno visitare. Idem de aliis tribulationibus mentis dici potest, dum nullis linguarum aculeis transfodimur.

26.

Causa autem persecutionum, dæmone instigante, in Sanctis prima est, odium Dei, cuius gloriam, perseguendo Sanctos, conatur obfuscare & diminueri. Præmonebat milites suos Christus, inquit B. Laurentius Iustinianus, ad persecutionem, tolerantiam, ne imparati ad certamen accedent, sciebat quippe semper iusto bella ab humani generis aduersario commoueri, qua non tantum aduersus

fac. amo. cap. 11.

hominem, qui inuisibiliter infestantur, verum etiam contra hominum conditorum concitari noscuntur, non tamen ut inuisibilis debellatur, sed ut ipsius gloria in hominibus denigetur. Dicitur itaque aduersum iustos, per quos vincunt Diuina proficitur laus, quatenus ex laudantium perditione, magnificentiam diminuat laudati. Altera causa persecutionum contra Dei seruos à diabolis suscitari solitarum, est eorum bonitas & sanctitas. Hanc forte non valens dæmon, Cainum contra Abel commouit, eam ut occideret. Et propter quid occidit eum? inquit S. Ioannes Apostolus, quoniam opera eius erant mala, & fratris eius iusta. Duplicet enim improbis filiis diaboli vita proborum. Hanc causam dant impij; Grauis est nobis, etiam ad videndum, quoniam dissimilis est vita illius, & immutata sunt via eius. Tantaquam nugaces estimati sumus ab illo, & abstinet à viua nostris, tanquam ab immundis. Quod in improbis dæmon excitat, in bono proposito constitutis inquit S. Leo Papa, inimicitia dissimilium, diabolo instigante, non desunt, & facile in odium prorumpunt, quorum improbi mores detestabiliores sunt comparatione rectorum. Expertus est in se hoc S. Dauid in Ps. Propheta. Quia de re differens S. Gregorius in illa verba: Deturbabant mihi, quoniam sequebar bonitatem, solent inquit, perditii homines bene viuētib; inuidiosè detrabere, aut notam eis exagitati criminis insigere, aut pure vite innocentiam, simulationem vocare. Quare autem hoc faciant, ostendit, cum ait: Quoniam sequebar bonitatem. Bonitatem sequitur, qui Christum imitatur. Cuius imitatores etiam in hac vita grauiora tormenta persequunt, quam diu corde à mundo discedunt. Et addit, ipsam bonitatem quoddam modo eos accendere: Iusti, inquit, qui ea quæ Dei sunt, tota intentione desiderant, & supra mundum, facti, mundana omnia, quadam virtute dominationis, conculcant, nō solum in oculo cordis, diabolicas infestationes tolerant, sed etiam, peruersorum malitiam decore sua conuersationis inflammant. Pulchrè id similitudine confirmat S. Chrysostr. In tempore virtutis perfectæ, tunc diabolus spirat vehementius, & quemadmodum pirata, qui mare nauis infestant, non tunc, ubi conspexerint nauem de portu exeuntem inuadit, (quid enim hinc fructus caperent, nisi scapham inanem demergerent?) sed ubi redierit onusta, plenaq; sarcina, tunc demum omnes experiuntur arces, ita sceleratus ille dæmon, simul at que videt aliquos multa collegisse v. g. ieiunia, preces, elemosinam, castitatem, reliquaq; virtutes omnes, ubi videt nauis nostrum esse plenum pretiosis lapidibus, tunc irrumpt vndique thesaurum perfodiens, ut in ipsi portus ostij scapham demergat, tamque nudos nos ad eum portum ericiat. Ita, ut obseruat S. Cyprianus, diaboli studium est, ut nomen gloriosum fidelium infamet. Quocirca S. Leo monuit: Intelligamus quantum studiosiores pro nostrâ salute fuerimus, tanto nos vehementius ab aduersariis impetendos.

Pulchrè id explicat Vincentius Iustinianus in vitâ B. Ludouici Bertrandi, ponderans illum verticalum, quo Ecclesia virtut in officio Martyrum

tyrum tempore Paschali. Sancti tui Domine flore-
bunt sicut lilium: ubi ait; per lilium significari San-
ctos, per quod eos designari dicunt S. Basilii
& S. Gregorius, & S. Bernardus. Lilium inquit
Iustinius, effundit odorem acutum, qui non placet
omnibus, ut placet odor violarum & carophylo-
rum: sed vehementi odore capitibus debilibus dolorem adfert.
Ita boni bonitate ordinariā placent omnibus: qui verò
excellunt sanctitate, non sancti, est bonis non placent
unde dicitur, ut inter S. Chrysostomum & S. Epiphani-
um inter S. Augustinum & S. Hieronymum, ut et-
iam inter Angelam Perfarum & Græcorum. Verò
sancti viri inter malos sunt, tanquam lilia inter
spinas. Spina inquit S. Bernardus, piana est; spina
falsus frater, spina vicinus malus. Sed sicut spina
cuncto dit rosas, ita persecutiones virtutem, Dei
beneficio. Nam, ut B.V. dixit S. Brigittæ, Nun-
quam vinum servatur bene in bonitate suā, nisi in facer-
nec boni & iusti stare in virtutibus & proficere possunt,
nisi probentur in tribulationibus & iniquorum perse-
cutionibus. Et Dominus dixit Angelis hominibus
libi caris, sic facere duplicem misericordiam
prima est, quæ corpus punitur, & paritur anima. Si-
cut famulus meus Iob, cuius caro data est omnibus do-
loribus, & anima serena est. Altera, misericordia est,
quæ punitur corpus & anima, ut & tribulationem ha-
beat in carne, & dolorem in animâ: sicut Petrus &
Paulus, & alij Sancti. Et talium Deo carorum sunt
duo status: unus eorum qui cadunt in peccata, & iter-
rum surgunt: hos permitto tribulari quandoque ad
corpus, ut salvi fiant. Alter status est eorum, qui plus ti-
ment peccare contra me, quam de aliquâ pena intole-
rabili, quam me provocarent scierint ad iram. His da-
tur tribulatio corporis & cordis, ut Petrus & Paulo, &
alii Sancti, ut quicquid in hoc mundo deliquerint, in
mundo emendent: vel ad maiorem gloriam, & ad alio-
rum exemplum purgantur ad tempus. Ideo laudatur
quidam Monachus in Vitis Patrum, quia quan-
tum eum quis iniuriâ appetisset, aut exacerbasset, tan-
tum magis ille ad eum currebat, dicens: quia huiusmodi
homines causa corrigendi sunt his, qui in conversatione
studiosi sumi. Nam qui eos beatificane, magis con-
fundunt animas eorum. Scriptum est enim, quia qui
beatificane vos, seducunt vos. Tertia causa dæmo-
nem concitans ad Dei servos persequendos,
per malos & bonos, falso zelo deceptos à dia-
bolo, est diminutio regni Satanae: dum sine pre-
cibus Deo carorum, vel exemplis, vel meritis, vel
monitis pie commotis, viri improbi, aut minus
perfectæ renuntiant, & meliorem vivendi ra-
tionem amplectuntur, cum magno dolore Prin-
cipis tenebrarum. Hec est doctrina S. Chryso-
stomi: Nunquam, inquit, magis sevit ac furit sceler-
atus ille demon, quam cum ex suis vasis & instrumentis
multa videt diripi. Non est eius, qui parva gessit & ma-
la mala illam bestiam irritare. Quamobrem, quan-
do videris virum iustum, magna & præclara gerere, &
mala pati innumerabilia, ne mireris. Nam contra mi-
rari oporteret si diabolus multas accipiens plagas, esset
queriturus, & vulnera placide toleraturus. Neque enim

si serpens panitus, continuo effugeret, & insulset pun-
genti, mirari oporteret. Quous enim serpente grauius
serpit diabolus omnibus insultans; & surgit sicut scor-
pius in altum erecto stimulo. Ne hoc vos conturbet: eum
enim, qui à bello, & cæde & victoria reuertitur, necesse
est etiam fuisse cruentatum; sæpe autem etiam habere
vulnera. Et tu ergo cum videris aliquem innumerabilia
operantem, & si diaboli vires frangentem, deinde in-
cidere in tentationes & pericula, ne propterea contur-
beris; idem enim incidit in tentationes quod diabolus
vehementer ferierit. Et quomodo permisit Deus: ut ma-
gis coronetur, maiorem diabolus plagam accipiat. Con-
funditur enim in sui reatus opprobrium demon, ait B.
Laurentius Iustinianus, cum in carne passibili ho-
minem intraret, inter tot mundi discrimina Conditio-
ri obedientiam custodire, quam in celo positus ipse ser-
uare neglexit. Implacabili etiam liuore cabescit, quoties
illuc homines ascendere conspiciat, unde turpiter ipse su-
perbiendo descendit. Iustorum igitur profectibus inas-
dens, eorum ascensus ad gloriam impedire conatur.
Nempe quotquot viderit suis operibus aduersari, nunc
per se, nunc per suos, tanquam sua membra, Christi
membra persequitur. Non igitur permittit mundus,
tanquam diaboli corpus, iustos pacifice vivere penes se.
Erat quippe humilem, pacificum inquietus, iracundus
mansuetum, immis misericordem, sanctificatum in-
iustus pollutus, & notius, puicum atque innocentem,
inimicâ amulatione læcescit. Hoc enim distendit, & li-
uoris seminarium, ex quo homines in terrâ esse cepe-
rum, inimico diabolo suggerente initium habuit. Imit-
tantur autem illum, qui sunt ex parte illius. Hoc in
Cain, & Abel; in Noë & Cham; in Isaac & Ismaël; in
Esau & Jacob; in Iosaph & Fratribus; in Moyse &
Chore; in David & Saule; in Samuele & Chaldeis; in
tribus pueris & impio Rege; in Prophetis & Hebræo-
rum populo, declaratur &c. Expectus est hoc ipsum
S. P. N. Ignatius, de quo sic scribit Ribadeneja, l. 1. c. 1. f. 64.
ta: Cum S. Ignatius nosser Parisiis literis dans operam,
ne quid de studentis ratione ac vilitate detraberetur,
ab exercitationibus spiritualibus tradendis, alijsq; pio
occupationibus abstineret, magnæque tranquillitate
vixeret, nemine tunc ipsum persequente, quidam ipse
familiaris ad Ignatium: Nonne, inquit, vides quanta re-
rum vicissitudo, quanta voluntatum commutatio sa-
cta sit: qui te paulo ante deprimebant extinduntq; cu-
piebant, nunc extollunt, & laudibus in celum ferunt,
quid hoc rei est? Ad quem Ignatius: Ex istis, ait, vinculis,
sine me expediam, expectandum cursum Philosophie
conficiam, & tunc causam huius tranquillitatis intelli-
ges. Me enim tacente, tacent; quiescente, quiescunt: ubi
me commouero, inuida continuo tempestas exoritur,
eiusq; fluctibus exagitor. Euenitq; quod euenerunt
prædixit, & decurso Philosophie spatio, ubi se ad homi-
nes iuuandos transtulit, & contentius agere cepit, odij
& inuidia aculei, qui excussi videbantur, demum in ip-
sum emissi sunt. Ideo S. Franciscus Xaverius, ut
scribit Orlandinus in Societatis Historia, dice-
bat, videri sibi. Nostros nequaquam fideliter militare, si
diu nulli insectatoribus exercerentur. Hinc cum ce-
lebris doctrinâ & vitæ sanctimonîâ Nauarrus
K k k 4 Azpi.

Ba. in Pf.
24.
Gl. l. 14.
mor. c. 6.
B. r. 70.
& 71. in
Cant.
Dan. 10.
31.
f. 48. in
Cant.
29.
l. 1. Reu.
cap. 21.
l. 1. Reu.
cap. 36.
30.
31.
L. 7. libel.
16. n. 12.
Rolv. p.
61. n. 12.
h. 2. in
1. Corin.
ep. 1. ad
Olymp.

fasc. am.
cap. 11.
33.
34.
l. 1. c. 1. f. 64.
35.
l. 2. n. 107.

Orl. l. 4.
num. 74.

Azpiloneta, Patres nostros Salmaticę salutatum
venisset, Anno 1554. cum diceret se debere obedi-
entiam quam toti Societati detulisset, ei quoque deferre
Collegio: pie omnes deę genu complexus, sollicitę mo-
nuit inter alia, vt cum Ignatius Societatem contra Sa-
tanam instruxisset, ornassetq; classē, magnas Socie-
tatis Collegii, Domibusq; tempestates non defuturas.

36.
fac. am.
c. 11. col. 5.

Huiusmodi tamen (diaboli contra Dei seruos)
odium, inquit B. Laurentius Iustinianus; testimo-
nium sanctitatis est, virtutis decor, innocentię pręco,
pedissequus gratię, donorum morum denuntiator, &
rationabile argumentum predestinationis eterne. Gau-
deat igitur quem mundus persequitur, malorum lingua
dilatari, & diaboli exercet nequitia &c. illum enim
mundus conatur euertere, quem diligit Christus. Quę
verō suo amore Christus efficit dignum, mundi permit-
tit tolerare flagella. Et B. Thomas à Villanoua:

conc. de
S. Iacobo.

Hoc signum amoris, hoc iudicium eterne hereditatis, si
me hic fecerit consortem sui calicis.

37.

Quarta veritas est: Quamuis omnes perfec-
tiones amor nostri proprius sentiat, magis ta-
men illas, quę excitantur à bonis & amicis,
preferunt à domesticis, & quibus beneficimus.
Quam graue, inquit S. Chryostomus, quam me mole-
stum sit, pro bonis mala recipere, audire licet B. Pro-
phetam lamentantem iugiter, & agrę serentem, ac di-
gentem: sic reddunt mihi mala pro bonis. Pleriq; in-
quit idem S. Chryostomus, ab amicis conuictis
affici, aut in suspicionem adduci, videtur omnibus mor-
tibus intolerabilis. Et alio in loco: Amicorum pro-
bra, quam inimicorum grauiora sunt. Hinc Seneca:
Malę, inquit, de te loquuntur homines, sed malis. Mo-
ueret si de me M. Cato, si Lelius sapiens, si alter Cato, si
duo Scipiones ista loquerentur. Nunc malis displicere,
laudari est. Non potest vllam auctoritatem habere sen-
tentia, vbi, qui damnandus est damnat, At dum boni
damnant creditur illis, ideoque talium contra-
rij nobis sermones, maxime nobis sunt mole-
sti. Ideo Deus munire volens S. Catharinam Sen-
nensem contra futuras contradictiones & per-
secutiones, occasione mirorum Dei donorum
ei concedendorum, prædixerat, eam non tan-
tüm mundanos, sed etiam virtute præditos ha-
bituram aduersarios, & de veritate rerum eius
dubitatos. Inter quos multos, erat proprius
eius Confessarius, qui eam intolerabiliter crü-
ciabat, valde improbens eius modum viuendi.
Cum B. Petrus de Alcantara intellexisset S. Te-
refię spiritum, & orationis modum, tanquam
malum, & ex demone profectum esse con-
demnatum à plerisque viris spiritualibus &
Confessariis, valde compatiebarur Sanctę, di-
cens hanc esse magis grauem afflictionem &
crucem pati à bonis, vt scribit Didacus Iepesius
Archiepiscopus Turiafonensis. Quod etiã pon-
derauit S. Hieronymus, indignissimę ferens
sanctas feminas, Paulam, & Melaniam carpi à
bonis: Si gentiles, inquit, hanc vitam carperent, si Iu-
dei, haberent solatium, non placeret iis quibus displicet
Christus: nunc verò, prob nefas! homines Christiani la-

l. 2. 3. de
prouid.
1. Reg. 21.
h. de spec.
& de Da-
uide.
lib. 2. de
prouid.
de remed.
fort.

l. 1. vit.
c. 12. 43.

l. 1. vit. c.
21.
ep. 99. ad
Acellam.

cerant sanctum propositum. & remedium sue pena
arbitrantur, si nemo sit sanctus, si omnibus detrahatur.
Suprà autem dixerat: O Satana callidus, semper
iusta persequens. Persecutiones aperta, inquit B. Lau-
rentius Iustinianus, operaq; nefanda, quamquam lo-
ge sint à Congregationibus iustorum, minime tamen
in ipsis scandala defunt, qua, dicente Domino, sunt ne-
cessaria vt veniant, quatenus virtus exerceatur habitis,
que nondum inchoata initiuntur sumat. Non enim illa,
que inter iustos (id est, bonos, de quibus est sermo
in hoc S.) scandala consueuerunt accidere, ex peruer-
sa dixerim voluntate contingere, sed potius ex sugge-
stione diaboli, ac fragilitate humana, naturarumq;
diuersitate, atque simplicitate conueniunt. Et vt in
eodem libro ait, Damon virtutum viros alter atque
alter impugnat, nunc malorum animos commouet,
nunc etiam bonorum sub boni celo, irritat contra il-
los, sitq; Diuini disponente clementiã plerumq; vt iste
sit confusus confictus, vt neque qui impugnetur, neque
qui infestus est, mysterium iniquitatis agnoscat. Proster-
nuntur in hoc certamine multi, inimici fallacias ne-
scientes. Facit autem hoc diabolus ideo, vt quia
per se non potest debellare iustos & sanctos, per
homines, tanquam per aptiora instrumenta, id
efficit. Nam, vt dicit S. Augustinus, Quando ad-
uersum nos homines incitantur, vasa diabolorum sunt.
Omnis humana virtus, inquit S. Hilarius, qua reli-
giōsis viris inseruntur, non eosdem habent auctores,
quos inimicos. Executo quidem hominum est, sed dia-
boli instrumentus est. Et S. Ambrosius: Non dubites,
quasdo aliqui tibi molesti sunt volentes seruare iusti-
tiam, ministros esse illius nequissimi peccatoris, qui om-
nium est author flagitiorum. Qui enim, vt ait S. Dia-
dochus, illis temporibus per impios illos magistratus,
& potestates, sanctis Martyribus decobat: Negate Chri-
stum, concupiscite vicia huius glorię & honores; nunc
etiam præsto est ad dicendum, semper seruis Dei per se
ipsum. Qui tunc cruciabat corpora iustorum, & ma-
gistros honoris summis contumelias, per ministros vo-
luntatis & consilij diaboli afficiebat, idem nunc con-
fessoribus pietatis, varias passiones cum contumelias &
despiciationibus inferre. Sic & S. Chryostom. Cum
inquit, te aliqui infestat, ipsum ne respicias, sed damo-
nem instigantem, & omnem in illum iram effunde: ip-
sus autem miserere, qui mouetur ab eo. Nam si menda-
cium à diabolo, etiam irasci temere multo magis ab
ipso. Cum mordentem videris, considera, quod est dia-
bolus, non enim Christianorum sunt scommata. Quę
persecutio tanto grauior est, si diabolus nos im-
pugnet per domesticos fidei, & vt loquitur Apo-
stolus, per falsos fratres, id allequatur. Nam, vt ait
S. Ildorus Hippalensis, Quia diabolus in Sanctis in-
trinfecus non regnat, contra eos extrinfecus pugnat: &
qui intrinfecus amisit dominium, exterius contra eos
armat bellum. Sic pugnavit cum Iob per eius fi-
dos amicos: sic Apostolum Paulum infestauit
per falsos fratres: sic Christum per Iudam: Da-
uidem per Achitophel, eius Consiliarium inti-
mum: & iustum quemuis, per falsum amicum.
Ideo de his loquens Dauid, ait: Si inimicus meus
maledi-

Mat.
32.
loa.
l. 9.
cap. 1.
38.
con. 1.
in Pl. 3.
in Pl. 1.
in Pl. 1.
h. 37.
Euan.
l. 10.
ad
cap. 34.
l. 19.
Can.
Can.
Mat.
l. 1.
c.
Gal. 1.
lib. 1. de
no c. 1.
l. 1.
19. G.
l. 1.
19. G.
lib. 1.
prou.

maledixisset mihi, sustinuissem irique; & si is, qui oderat me, super me magna locutus fuisset, abscondissem me fortassis ab eo: Tu vero homo unanimus & notus meus. Hoc est, ut exponit Bellarminus post S. Bernardum f. 29. Cant. Si inimicus meus manifestus, mihi maledixisset, a quo animo tulissem, quia inimicus id soler facere, & non est mirum, si faciat: & si is qui oderat me, manifestam profiteretur inimicitiam mecum, magna aliqua conuitia, vel magnas calumnias de me locutus fuisset, ego forsitan abscondissem me ab eo, ut eius tracundiam mitigarem, & ne darem occasionem maiorem conuictiorum: sed de te abscondi non poteram, quoniam tu homo unanimus videbaris, id est, amicissimus meus, & unum cor, & unam animam mecum habens &c. Ideo Christus Dominus crucifigendus ab Ethnicis, alacer ibat Hierosolymam, & præcedebat Discipulos, ut stupere: & mentionem facturus proditiōnis Iudæ, domestici sui, turbatus est spiritus; & dixit: Amen, amen dico vobis, quia vnus ex vobis tradet me. Quia durius illi videbatur, tradidit a domestico, quam occidi ab externis: idem non potuit id non meminisse; quin, ut ait S. Cyrillus Alexandrinus, aliquantisper exhorruit, & perturbatiōnis figuram ostenderit. Ad id molestè ferebat scelera illius, qui cum eius panem manducasset, calcem tamen contra illum eleuaret. Minorem dolorem, inquit S. Gregorius Papa, mala ingerunt que ab extraneis inferuntur. Plus verò in nobis ea tormenta faciunt, que ab illis patimur, de quorum meritis præsumebamus: quia cum damno corporis mala nos cruciant amissa libertatis. Quocirca S. Chryostomus: Grauiusimum ait fuisse primis Christianis patiendi genus, quod patenter à familiaribus ac propinquis: perpesti esset à propriis contribulibus, sicut & illi à Iudæis. Ecce bellum, sed bellum civile, quod maiorem facit indignationem. Si enim inimicus exprobrasset mihi, tulissem. Tu autem, inquit, unanimus meus. Que verba hoc ipso sensu ponderans S. Bernardus, obseruat Ecclesiam & Sponsam Christi, seu animam fidelem, et si ab aliis etiam passa sit, nominatim filios matris sue, & solos incusat, quasi soli in culpa sint. Filij matris mee pugnauerunt contra me: quia id differentius sentit, & vigilantius nobis cauendum existimat, malum intestinum & domesticum à Saluatore expressum: Et inimici hominis, domesticus eius. Grauius enim dolet iniuria, inquit Cassiodorus, que contingit in sperata; (ab amico autem & domestico quis sperat iniuriam?) & si inde proueniat dolus, vnde credebatur auxilium. Hoc enim ferre amicis, amicorum est. Inimicus apertus vitari potest, amicorum simulatum, dolosum, fraude instructum, nemo vitat. & interim ab eo læditur. Hoc à fraudibus inimicitia differunt, ait Rupertus, quod fraudes pacatam sermonis, vel cuiuslibet rei præcedunt superficiem, inimicitia verò manifestam contrarietatis habent intentionem. Ideo iustus inimici vitari potest facile, non ita falsi amici, venenum inimicitia, melle simulate amicitia condientis. Tali autem modo lædi, valde cuius molestum & graue est. Hinc S. Chryostomus

ponderans tribulationes Noë, quas patiebatur à concubibus scelestis, ait: Istud verò quantam vim habeat ad perturbandos animos testatur, qui ex viro matris sanctificatus est Hieremias, qui propterea prophetiam quoque ipsam relinquere meditabatur. Dixit enim, inquit, ut non prophetem. Sed magis adhuc sentitur aduersitas profecta ab eo, cui beneficimus. Maioris patientia est, inquit S. Augustinus, in Plal. 7. nec mala ei rependere, qui acceptis beneficiis reddit mala pro bonis, quam si nullo accepto ante beneficio nocere voluisset. Ideo David Christi exemplo proficiens, dicit: si reddidi retribuētibus mihi mala, decidam ab inimicis meis inanis. Cum olim Cæsar, teste Suetonio Tranquillo, videret multos in Senatu districtis in vit. c. gladiis & pugionibus in se vnū irruentes non ita hoc sensit, uti dum inter eos Brutum vidit, qui eius filius credebatur, vnde emphaticè cum illo exoptulauit Græcis verbis καὶ σὸν, τέκνον; etiam tu, fili: S. Chryostomus, Durum, inquit, quidem ac molestum est, à quous homine maledictus la- lib. 3. de cessari, verum cum beneficiis quispiam affectus, beneficia prouid. ipsa exprobrauerit, tunc iam tunc efficitur ea contumelia intolerabili. Et infra: Moysen non angebant contumelia, quas ab Aegyptiis patiebatur, sed quod eas ab illis patiebatur, quos tantâ caritate diligeret. Vnde patientissimus David, et si iniurias Saülis tulerit, æquo animo, orti ex tribu Beniamin; tamen iniurias Nabalis vlcisci decreuerat, qui genus du- 1. Reg. 15. xerat ex Caleb. Cur hoc? Respondet Lyranus, quia Caleb erat ex Tribu Iuda, uti & David, idem iniquissimum exstimabat cognatum à cognato iniuriosè tractari. Sic & patientissimus Iob, non est questus de Sabæis, qui eius boues abegerant, nec de Chaldæis, qui eius camelos depeculati fuerant, nec de diabolo, qui eius corpus adeo exulcerauerat; amicorum tamen sermones ægrè tulit. Vsq̄uequod affligit animam meam, & atteritis me sermonibus? Vti obseruauit Origenes in Catenâ & S. Chryostomus. h. 2. a. Matth. 41.

Quinta veritas: Inter persecuciones & tribulationes, eas ab hominibus honestis magis sentiri, quibus illorum bona opinio, fama, & honor læditur, vitis linguæ per detractionem, & conuitia & contemptum, exterius proditum. Patet experientia. Multi enim mallent pati iacturam omnium bonorum, etiam vitæ, quam bonæ opinionis apud alios, & famæ & honoris. Hinc Iulianus Imperator ait: Generosas mentes conuitio magis, ut pose re maxime sibi contraria, moueri ideoq̄ eos, qui ea contra se iaciunt, vehementius odisse, quam qui ferrum intentant, ac vitæ suæ insidias moluntur. Et S. Chryostomus, Contumelia & conuitij perpestionem, duriorem lapidatione affirmat. Quare David Deo dicens: Tu seu improperium meum, & confusio- nem meam, ut explicat Bellarminus, vocat ipsum Deum in testem passionis sue, que in ignominia consistit: nobiles enim animi, plures faciunt ignominiam, quam dolorem corporis. Sic Bellarminus. Et S. Thomas; nihil, inquit, potest esse in humanis rebus; a. 1. ad 2.

Mar. 10. 32.
102. 13. 21.
1.9. in 102. cap. 13.
h. 33. in Euang.
Cin. Ha- beores euad. spit. lid.
1. Theff. 2. 4.
Pl. 4. 12.
1.9. in Cant.
Cant. 1.
Matt. 10. 15. ep. 45.
1.3. in c. 19. Gen.
lib. 2. de prouid.

inter. on. l. ca.
cap. 6.
30.
on. 1.
a. Plin.
n. Plin.
n. Plin.
cap. 94.
1. ro. ad Rom.
30.
Cal.
lib. 1. de um. ho.
no. c. 1.
2. Reg. 16.
lib. 2. de prouid.

Et corporalibus mains honore. Idem pati eius iacturam per humanas linguas, maxime bonorum, est magna pœna. Ab hac autem pœnâ nullus est liber. Nihil est, inquit S. Nazianzenus, quod à lingua sagiat à tutum sit, ac immune. Et S. Hieronymus: Fieri non potest, ut absque morfu hominum vite huius curricula quis pertranseat. Quod tamen Sancti pro beneficio habent. Cùm S. Iacobo cui-dam, ut scribit Theodoretus, dæmon minaretur: Te tantâ iniuriâ infamabo, ut nemo te vllâ ex parte aspiciat; respondit: Agam tibi gratias. Inuitus enim tuum inimicum beneficio afficies, ut qui efficies, ut magis verfer in Dei recordatione.

CAPVT TERTIVM.

Motiva aliquot ad tolerandas æquo animo iniurias.

44. **Sexta veritas.** Positis his veluti fundamentis, quod necessariò debeamus pati in hac vitâ; Sex sunt causæ, ob quas Deus homines permittit affligi. Quatuor enumerat, & exemplis ac testimonio S. Scripturæ illustrat Abbas Theodorus apud Cassian. vel ob probationem, vel ob emundationem, vel ob merita delictorum, vel ob manifestandam solummodo gloriam Dei & opera. At S. Bern. in Sententiis, asperitatis flagelli Diuini, aut quinque esse causas, ut ab iniquitate corrigat: ne quis de collatâ virtute superbiat: ut virtus hominibus innotescat: ut alios eius exemplo cõpescat, ut corona cumuletur & crescat; hoc est, ut suppeditetur materia meritorum, quam Deus solet præbere iis, quos aliâs probauit esse constantes in suo seruitio, & aduersis non cedere, nec vllâ probatione egere. **Sexta causa** est, ut homines ad se trahat, idque facit tum malis, ut eos abducatur à vitâ malâ, iuxta illud Psalms: Cùm occideret eos, quarebant eum, & reuertebantur, & diluculo veniebant ad eum: tum ut à seculari statu ad religiosum vocet. Multos enim & Sanctos & alios per aduersitates auulsit à sæculo, & ad vitam Eremiticam vel cœnobicam attraxit. Exempla habes apud nostrum Hieronymum Platam: tum ut cœlestia bona appetamus. Vnde, inquit S. Augustinus, Miscet Deus tribulationes gaudis terrenis: nisi ut tribulationem sentientes, & amaritudinem, discamus aternam desiderare dulcedinem. Excitare ergo nos debemus ad patiendum alacriter, ut faciamus ex necessitate virtutem. Cogita, inquit S. Chrysost. quod, siue velis, siue nolis, calamitatem patieris: quod si gratè, maxime lucraberis: si verò agrè & impatienter seres, neque illam ita minorem facies, sed maiorem reddes procellam. Cogitantes ergo quod necessitatis est, hoc nostra voluntatis esse faciamus &c. Si magno & virili animo aduersos tuleris casus, & pro maledictione (id est hominum de te malè loquentium.) Deo referas laudem, hoc pacto, quæ præter spem euenierint mala, in voluntatis officium commutabis. Nemo sibi pro-

mittat, inquit S. Augustinus, quod Euangelium non in PL. 46i promittit. Fratres mei, obsecro vos, attendite Scripturas nostras, si aliquid sefellereunt, & si aliquid dixerunt, & aliter accidit, quàm dixerunt. Non promittunt nobis Scriptura nostra in hoc sæculo, nisi tribulationes, pressuras, angustias, tormenta, dolores, abundantiam temptationum. Ad ista nos precipuè patemus, ne imparati desiciamus.

Præparatio autem duobus modis fieri potest. Primus, si expectemus aduersos casus, à quibus videmus neminem esse liberum. Secundus, si alienos videntes, similibus nos breui impetendos credamus. Pulchrè id explicauit Seneca: Vnde nobis tanta in deploratione nostri peritiam: quod nihil nobis mali, antequam eueniat, proponimus; sed ut immunes ipsi, & aliis pacatus ingreffi iter, alienis non admonemur casibus, illos esse communes. Tot præter domum nostram ducuntur exequia, de morte non cogitamus. Tot diuitum subita paupertas in oculos incidit, & nobis nunquam in mentem venit, nostras quoque opes, æquè in lubrico positas. Necessè est itaque magis corruamus, qui quasi ex inopinato ferimus. Quamultò ante præuisa sunt, languidiùs incurramus. Vbi tu scire te ad omnes expositum ictus stare, & illa, qua alios tela fixerant, circa te vibrasse: velut murum aliquem, aut multo hoste obsessum locum, & arduum a se sensu adeas inermis, expecta vulnus, & illa superne volentia eum sagittis piliq, saxa, pila in tuum vibrata caput. Quoties aut ad latrus aut post tergum ceciderim, exclama: Non decipies me fortuna, nec securum aut negligenter opprimes. Scio, quid paret, alium percussisti, me petisti &c. Hic vos error decipit, hic effaminat, dum patimur, qua nunquam nos posse pati prouidemus. Aufert vim præsentibus malis, qui futura prospexerit.

Porro ut constanter feramus æquo animo, & libenti, mala, quæ nos innadunt, aut potius bona amara tribulationum, præsertim vibrata linguis censorum aculeatis, bonam opinionem de nobis, famam & honorem lædentibus, his excitamentis iuuabimur:

Primum Excitamentum sit, quod tolerando linguarum vulnera, eo modo, quem infra explicabo, iusti liberantur à peccatis, quoad culpam, & quoad pœnam, dignique redduntur, ut ad cælum sine pœnis Purgatorij admittantur, idque ad magnam gloriam. Idcirco pudicè quoque conuersantem Dominus nunc ex tribulationum & agritudinum flagello castigat, inquit S. Gaudentius Episcopus Brixie, ne in illo sordium aliquid futuris ignis inueniat. Sed ut per exiguas plagas breuissimi temporis, ab omnibus purgatus maculis, securior ad aternam migrare patriam mereatur. Nam si de tribulatione in genere Spiritus sanctus dicit: Pius & misericors est Deus, & remittet in die tribulationis peccata; Et apud Tobiam sic loquitur Sara ad Dominum, edocta patientiæ vim: In tempore tribulationum peccata dimittis his, qui inuocant te; multò magis id præstat illud tribulationum genus, quod maxime lentimus, quod magis, quàm mortem dete-